

numai în condițiile, în care dezvoltarea capacităților ce va face atât în partea de bază, cât și în cea pregătitoare.

Referințe bibliografice:

1. Boian, I., Bicherschi, St., Sava, P. (2000). Educație fizică. Clasele V – IX. Ghid metodologic. Chișinău: Literatura. 156 p.
2. Filipenco, A., Livodeanschi, I. (1996). Exerciții de dezvoltare fizică generală.- Chișinău: Universitatea de Stat din Moldova. 104 p.
3. Мруц, И.Д., Молчанова, Л.А., Савва, П.А. (1989). Физкультурно-оздоровительная работа со школьниками во внеурочное время. Методические указания для студентов педагогического института. Кишинев: КПИ им. С. Лазо. 39 с.
4. Алабин, В.Г. (1968) Исследование средств и методов начальной спортивной подготовки детей и подростков (на материале лёгкой атлетики): Автореф. дис. ... канд. пед. наук. Москва. 19 с.
5. Алабин, В. Г. (1972). Начальная спортивная подготовка юного лёгкоатлета. – Минск, Народная асвета. 72с.
6. Иванов, В. В. (1987). Комплексный контроль в подготовке спортсменов. М.: Физкультура и спорт. 256 с.
7. Годик, М. А. (1980). Контроль тренировочных и соревновательных нагрузок. М.: Физкультура и спорт, 1980. 136с.
8. Мруц, И. Д., Уваров, А. А. (1989). Усовершенствованный метод определения пульса при массовых обследованиях: Сб. науч.-практич. конфер. «Совершенствование системы физического воспитания учащихся» Кишинев, 1989.

<https://doi.org/10.52449.soh22.34>

ASPECTE PRIVIND SOCIALIZAREA COPIILOR PRIN ANTRENAMENTELE DE NATAȚIE

Nedelcu Răzvan Ioan¹, doctorand

Rîșneac Boris², dr., prof. univ.

Petre Dan Ionuț³, doctorand

^{1,2,3}Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport, Chișinău, Republica Moldova

Abstract. *In parallel with the importance of training planning, organized in clubs or sports institutions, sociological research has highlighted the role of sport practiced for the purpose of socialization. Sport and physical activity contribute to the socialization of people and especially young people, provided there is good leadership. It is said that socializing in sports can only be promoted when moral qualities are highlighted. Attitudes, skills and rules assimilated in sports activity can be transferred to any other social sphere and adapted to the specifics of any other social institution. Physical activity in general has an extremely important role in the socialization of children, especially in children of puberty. Thus, the main method of integrating sports techniques and elements in training is the game. This is the playful form of the training-learning process, a component with an increased efficiency due to the identification with it and their predisposition to show an increased interest in the game.*

Keywords: *planning, sports training, socializing.*

Introducere. În studiul de față, punctul de plecare este problema socializării copiilor de vârstă pubertară. Modul în care a evoluat și evoluează societatea în care trăim, lipsa relațiilor

interpersonale și sociale pot conduce la apariția unor probleme comportamentale. Sunt multe situații în care remarcăm o slabă comunicare între egalii de aceeași vârstă, până la exemple de copii ce se înțeleg destul de bine cu adulții, dar întâmpină o piedică serioasă atunci când trebuie să relaționeze cu cei de vârsta lor.

Creșterea importanței practicării înotului în ultima perioadă a favorizat soluționarea problemei privind socializarea copiilor de vârstă pubertară, prin practicarea unui sport în general, se poate rezolva această problemă a socializării. Considerăm că antrenamentul în înot poate fi unul dintre factorii socializării.

Studiul literaturii de specialitate demonstrează că specialiști în sport abordează problemele implementării mijloacelor de educație fizică în general și ale practicării înotului în special în vederea îmbunătățirii condiției fizice. În același timp, mijloacele menționate mai sus sunt mai puțin aplicate în vederea realizării procesului de socializare a copiilor. În acest context, am decis că este necesară studierea fenomenului de socializare a copiilor de vârstă pubertară prin practicarea înotului.

Totodată, în direcția precizării sferei cunoașterii implicate în domeniul sportului de performanță se evidențiază, pe de o parte, procesul de pregătire a sportivilor, iar pe de altă parte - socializarea acestora. În contextul în care în societatea contemporană întrecerea sportivă se desfășoară la un nivel foarte avansat, se impune o perfecționare continuă, pe baze științifice, a metodicii antrenamentelor. Întregul proces al antrenamentului trebuie dirijat de la începutul pregătirii de bază și până în momentul în care sportivul atinge nivelul performanței superioare și obține cele mai bune rezultate, iar munca antrenorului este eficientă când este orientată spre un scop. Un antrenament bine planificat și desfășurat este un mijloc foarte important de atingere a performanței și de socializare a copiilor.

Există puține studii (date) atât în literatura românească, cât și în cea de specialitate universală cu privire la tema studiată, astfel încât considerăm de real folos acest studiu pentru a înțelege și a confirma rolul socializării copiilor de vârstă pubertară în antrenamentele de înot.

Dat fiind că mulți dintre copiii de vârstă pubertară sunt afectați de sedentarism, timpul petrecut cu egalii de aceeași vârstă sau cu colegii de echipă este foarte important. Astfel, puberul își dezvoltă unele abilități necesare în viața de zi cu zi, colaborarea cu colegii de echipă, negocierea, rezolvarea conflictelor, comunicarea eficientă. Copiii învață să interacționeze cu cei din jur de colegii de echipă, dar și cu antrenorii de echipă, cu arbitrii sau spectatorii.

În acest context, considerăm că este necesară analiza literaturii de specialitate pentru surprinderea unor aspecte privind socializarea copiilor în cadrul antrenamentelor sportive deoarece nu au fost analizate suficient nici de cercetătorii autohtoni, nici de cei de peste hotare. Așadar, pentru a întregi cadrul acestor cercetări, considerăm că este necesară o analiză a acestei probleme .

Scopul studiului nostru este de a analiza și de a evidenția importanța socializării copiilor de vârstă pubertară prin antrenamentele de înot în special, și în activitățile sportive în general. Vom reliefa importanța socializării prin sport și în sport, în general.

Materiale și metodă

Pentru realizarea studiului de față, am folosit ca metode de cercetare documentația științifică prin intermediul studiului literaturii de specialitate.

Rezultate și discuții

În primul rând, trebuie să evidențiem faptul că procesul de socializare este unul foarte complex, care se desfășoară pe întreg parcursul vieții. Acestui proces care ajută individul să se conformeze la realitatea socială, să învețe norme și reguli sociale, elemente ale culturii și valorilor spirituale create de omenire, să se adapteze la mediul care îl reprezintă.

Conform lui A. Dragnea et.all., antrenamentul sportiv reprezintă „un proces complex biopsihopedagogic, planificat, desfășurat sistematic și continuu gradat, de adaptare a organismului sportivului la eforturi fizice și psihice intense, necesare obținerii performanței în competiții” [4, p.18], iar autorii M. Groser & A. Neumeier definesc antrenamentul sportiv ca fiind „un proces complex și planificat la capătul căruia se cer atinse obiective de performanță” [7, p.64]. Abordarea medicală presupune ca planificarea exercițiilor de antrenament să evolueze crescendo, din punct de vedere funcțional și morfologic. Din punct de vedere pedagogic, planificarea se va orienta spre dezvoltarea completă a organismului spre un obiectiv precis și spre socializare.

Pentru a asigura o bună planificare a antrenamentelor și pentru a realiza socializarea copiilor de vârstă pubertară, antrenorul trebuie să fie un bun pedagog, organizator iscusit, să prevadă și să planifice totul, un bun teoretician și tehnician, să cunoască foarte bine toate aspectele și secretele sportului pe care îl practică, să aibă capacitatea să conceapă aparate și instalații care să-l ajute în perfecționarea procesului de pregătire.

Referitor la acest proces, studiile arată că antrenorul trebuie să-și dezvolte continuu abilitățile de organizare a antrenamentelor sportive [2, p.90]. De aceea, considerăm foarte importantă abilitatea de conducerea antrenamentului sportiv deoarece aceasta presupune introducerea a ceea ce este nou în pregătirea antrenamentului.

Cercetători din domeniul sportului și al psihologiei au demonstrat că practicarea activităților sportive oferă copiilor ocazia de a cunoaște alți egali de aceeași vârstă și de a comunica cu ele, de a-și asuma roluri diferite, de a dobândi unele deprinderi sociale, de a accepta atitudini legate de activitatea de zi cu zi sau de adaptare la obiectivele unei echipe. De exemplu, Ganciu (2003) [apud 12, p.102] a realizat un experiment prin care urmărea să identifice dacă sportul are legătură cu integrarea socială. Din statistica studiului reiese concluzia că grupul experimental realizează o integrare socială mult mai semnificativă decât grupul de control, media notelor de integrare socială fiind 8,47 pentru primul, față de 7,15, pentru al doilea. Alt autor [12, p.89] arată că practicarea sistematică a sportului modelează armonios personalitatea.

M. Epuran [6, p.93] precizează că antrenamentul sportiv este considerat prin excelență activitate socială, deoarece prezintă o serie de caracteristici pe care le recomandă ca factori de socializare și integrare socială. Astfel, dumnealui consideră că antrenamentul sportiv, ca aspect pedagogic:

1. Favorizează interacțiunea dintre indivizi (condiție de bază a socializării). Modul în care se organizează interacțiunea dintre indivizi, în cadrul antrenamentelor de înot, determină diferite niveluri de manifestare a acesteia, mai ales în cazul concursurilor.

2. Prin conținutul antrenamentului și formelor de organizare se creează un mediu de interacțiune competitiv.

3. Înotul pune individul în situația de a evalua pe alții și a se evalua pe sine, fapt ce contribuie la formarea imaginii de sine. Prin intermediul concursurilor la care participă copiii, se realizează compararea cu sine și cu alții, învață despre capacitățile sale, despre cum să-și exprime atitudinea față de societate și față de membrii săi.

4. În cadrul orelor de antrenament se socializează, se promovează valori și realități ale societății, ce-i permit individului însușirea de modele de relaționare și comportare valabile în sport și transferabile în societate (modele biologice, morale, artistice, civile).

5. Comportamentul motrice este socializat pentru că favorizează apariția fenomenelor de facilitare socială, de comunicare, cooperare implicate de interacțiune socială. Din punctul de vedere al socializării, schemele și formele de interacțiune personală sunt mai importante decât ramurile de sport practicate.

Alte studii evidențiază că în cadrul antrenamentelor sportive, socializarea poate fi analizată la nivelul relațiilor, al conduitei (conduita personală, sentimentală, intelectuală), la nivelul grupurilor sportive, al rolului de membru sau lider de grup, identitatea, statutul social, compararea socială etc. [12, p.56, 10, p.89].

M. Epuran [5, p.5] prezintă două sensuri ale socializării realizate prin practicarea unui sport: individual și colectiv. Primul sens reprezintă „procesul psihosocial de transmitere – asimilare a atitudinilor, valorilor, concepțiilor sau modelelor de comportare specifice unui grup sau unei comunități în vederea formării, adaptării și integrării sociale a unei persoane”, iar cel de-al doilea sens are în vedere „extinderea numărului de agenți individuali care exercită controlul sau participă direct la dezvoltarea unui sistem, subsistem sau sector de activitate.”

Relaționarea manifestată, pe parcursul antrenamentelor sportive, a jocurilor de grup și a celor de echipă este definitivă pentru socializarea sportivilor, astfel că integrarea pe parcursul jocului este mult mai ușoară, naturală și își menține efectele și după finalul acestuia. Cert este că odată creată această legătură socială, odată admis sportivul în cadrul grupului, el va continua să dezvolte în mod natural legăturile sociale, iar pragul integrării, odată trecut, va fi îndepărtat. Considerăm că jocul este una dintre metodele eficiente de socializare în cadrul antrenamentelor.

Prin intermediul antrenamentelor de înot și al concursurilor, copilul poate căpăta încredere în sine și poate să încerce noi formule de relaționare în așa fel încât să-și pună în valoare potențialul și calitățile. Dorința de apartenență și de recunoaștere este cea care îl determină să-și modeleze mereu discursul și modul de relaționare.

Facând referire la cercetările autorilor Turcu D.M și Todor R. [16, p.128], antrenamentul la înot poate fi considerat un factor de socializare. Conform acestor autori, „timpul a validat efectele pozitive ale activităților fizice și sportului asupra conceptului de sine, autoaprecierii, anxietății, depresiei, tensiunii și stresului, încrederii în sine, energiei, dispoziției, eficienței și stării de bine. Sportul și activitățile fizice contribuie la socializarea oamenilor și, îndeosebi, a tinerilor, în condițiile în care există o bună dirijare. Se spune că socializarea în sport nu poate fi promovată decât atunci când sunt puse în evidență calități morale. Atitudinile, deprinderile și regulile asimilate în activitatea sportivă pot fi transferate în orice altă sferă socială și adaptate la specificul oricărei alte instituții sociale”

În plus, autorii A. Dragnea și A. Bota sunt de părere că practicarea oricărei activități motrice are ca scop [3, p.90]:

- capacități senzori-perceptive superioare;
- scheme motorii de bază, perfecționate;
- bagaj bogat de deprinderi, priceperi motrice;
- capacitate crescută de comunicare gestuală, expresivă, estetică;
- socializare superioară.

Prin interacțiunile sociale cu prietenii și colegii de echipă, copiii construiesc două tipuri de înțelegere a lumii în care trăiesc și două seturi de reguli care le ghidează comportamentul. Atitudinile sociale, cum ar fi colaborarea, considerația pentru ceilalți, ajutorul oferit semenilor, se învață în același mod ca și alte aptitudini: prin activitate. Activitatea fizică în general conține situații reale care oferă oportunități de rezolvare a conflictelor prin dialog și discuție.

Literatura de specialitate evidențiază ca agenți ai socializării familia, școala, comunitatea. Alți autori [8, p.77] menționează și alți agenți ai socializării în sport: antrenorul, profesorul, educatorul, terapeutul, organizațiile sportive. În înot, antrenorul este un agent de socializare important pentru copil. Este și mai important să existe o potrivire de caracter între antrenor și sportiv, dar și o potrivire afectivă. Antrenorul este model și agent de socializare pentru copilul de vârstă pubertară. „Fiecare dintre acești agenți ai socializării are o contribuție aparte în procesul de formare în și prin sport”[8, p.78].

În același timp, competiția constituie mijlocul de dezvoltare integrală a capacității de performanță. Studii și cercetări în domeniu [1, p. 90] arată că în cadrul competițiilor se realizează schimbul de informații în numeroase direcții (antrenor, sportiv, adversar, public, media), motiv pentru care sunt considerate ca adeverați factori de reglare și dezvoltare socială. Competiția se constituie ca parte componentă a vieții social-culturale. Chiar dacă motivele de

a practica înotul sunt diverse, acesta face loc și celor ce vor performanțe și celor ce vor câștiguri, constituind un mijloc ideal de manifestare a preocupărilor, a năzuințelor.

În cea mai mare parte, cercetările în domeniul socializării au vizat în general domeniul sportiv [1, 5, 8, 10, 13, 14, 15]. Aceste cercetări au demonstrat că activitățile sportive, fie că vorbim de desfășurarea acestora în cadrul competițiilor sau a taberelor școlare, sporesc nivelul de socializare a copiilor în general, le dezvoltă încrederea de sine și spiritul creativ.

Ceea ce nu au evidențiat acești cercetători în studiile realizate sunt aspecte privind pericolele din perioada pubertății, cu referire la pierderea conexiunii cu părinții, în timp ce copiii se zbat să-și găsească locul și să se integreze în anturaje de vârsta lor.

Pe de altă parte, cel mai mare pericol pentru părinți este încercarea dominării copiilor prin putere, nu prin conectare, erodându-și astfel legătura și pierzându-și influența asupra copiilor în timp ce aceștia devin adolescenți. De exemplu, părinții le impun copiilor să practice înotul.

De obicei, între vârstele de 9 și 12 ani, copiii noștri drăguți odată dispuși să stea la noi în brațe și să-și împărtășească secretele, doresc brusc să aibă cât mai puțin de-a face cu noi sau deloc. Un copil în preadolescență nu este aceeași persoană care a fost acum un an sau doi. S-a schimbat din punct de vedere fizic, cognitiv, emoțional și social. El dezvoltă o nouă independență și poate chiar vrea să vadă cât de departe poate împinge limitele stabilite de părinți.

Ceea ce poate să nu știe este că are nevoie de părinți la fel de mult ca oricând. Pentru că relația puternică dintre părinți și copii poate să creeze o scenă benefică pentru o adolescență mai puțin turbulentă.

În concluzie, studiul literaturii de specialitate demonstrează că sportul în general este factor de socializare pentru copiii cu vârstă pubertară, iar prin intermediul antrenamentelor de înot se oferă modalități concrete de socializare.

Concluzii

Așadar, din cele menționate anterior remarcăm că antrenamentele sportive în natație oferă numeroase posibilități de cunoaștere și comunicare între copii, aceștia iau contact cu valorile umane ale altora, le integrează în universul lor, le asimilează și le trăiește ca pe propriile valori.

Din studiul literaturii de specialitate rezultă că antrenamentul în natație este considerat a fi de o importanță majoră în dezvoltarea copiilor, fiind apreciat ca un factor de socializare cu o importanță destul de mare în societatea modernă. Socializarea în înot vizează, în egală măsură, individul și grupul. O socializare individuală se realizează atunci când puberul asimilează atitudini, valori, concepții sau modele de comportament specifice grupului sau comunității sportive, în vederea adaptării și integrării lui. Socializarea grupului, prin extinderea numărului de indivizi practicanți de înot, contribuie la dezvoltarea ramurilor de sport și, implicit, a sistemului.

Socializarea în înot semnifică măsura în care atitudinile, valorile, deprinderile și regulile învățate în sport se transferă și se manifestă în alte sfere sociale.

Beneficiile înotului sunt multiple, de la menținerea sănătății, la obținerea performanțelor, dar, ceea ce este mai important, contribuie la socializarea copiilor și la dezvoltarea armonioasă a acestora din punct de vedere fizic și social.

Rezultatele studiului ne permit să conchidem că literatura de specialitate abordează în general problema socializării în și prin sport în general, dar există foarte puține studii care abordează socializarea în cadrul antrenamentelor de înot, în special cu referire la categoria de vârstă pubertară.

Referințe bibliografice:

1. Basson, J. C., Smith, A. (2010). La socialisation par le sport: revers et contre-pied. Les representations sociales du sport de rue. In: Les annales de la recherche urbaine.
2. Cârstea, G. (1981). Sociologia sportului. București: Institutul de Educație fizică și sport.
3. Dragnea, A., Bota, A. (1999). Teoria activităților motrice, București: Editura Didactică și Pedagogică, R.A.
4. Dragnea, A., Teodorescu-Mate, S., (2002). Teoria sportului. București: Editura FEST.
5. Epuran, M. (1998). Aspecte ale socializării în activitatea sportivă. În: Știința sportului, nr. 13.
6. Epuran, M. (2001). Psihologia sportului de performanță: Teorie și practică, București: Editura FEST.
7. Grosser, M. Neumeier, A. (1986) Tecnicas de Entrenamiento, Barcelona: Martinez Roca.
8. Gavriluță, C., Gavriluță, N. (2010). Sociologia sportului. Teorii, metode, aplicații, Iași: Editura Polirom.
9. Ionescu-Bondoc, D., (2010). Teoria și metodică antrenamentului sportiv, Note de curs Intern, Brașov: FEFS Universitatea Transilvania.
10. Mița, B., Miculescu, L., Dumitru, C. Sport, (2002) Socializare și practică în societatea românească contemporană în Știința sportului Nr. 3, 4 (31).
11. Orțanescu, D. (2007). Elemente psihosociale în activitatea sportivă, Craiova: Editura Universitaria.
12. Pomohaci, M. (2010). Communication in sport - factor of socialization, Scientific Research in Sports and Physical Education, Component of Human and Social Progress: International Scientific Conference. Galați.
13. Rusu, E. (2011). Relațiile interpersonale în cadrul activităților sportive extracurriculare. Baia-Mare: Editura Larisa.
14. Stănescu, M. (2000). Educația fizică și sportul factori ai procesului de socializare. În: Sesiunea de comunicări științifice martie. București: ANEFS, 2000.
15. Șerban, M. (1998). Jocul sportiv ca dimensiune a socializării în sport, ANEFS, Știința sportului, V 1998, Nr. 13.
16. Turcu, D.M., Todor, R. (2010). Socialization through sport. Effects of physical education and sport., „Lucian Blaga” University of Sibiu. The Annals of the „Ștefan cel Mare” University, Nr. 5.